

נגדר על הקבוצות אסור משום ^(א) לעג לרש. בפמח דברים אמורים, בימיהם שהיו מטילים ציצית במלבוש שלובשים ^(ב) לצורך עצמם, אבל אנו שאין מכוונים בהם אלא לשם מצוה, אסור אפילו אינם נגדרים. והני מלי כשהציציות מגלים, אבל אם ^(ג) הם מכסים ^(ד) מתר: ב. יש נוהגים לקשר שני ציציות שבשני כנפים זה עם זה כשנכנסים לבית הקברות, וילא הועילו בלום ^(ה) בתקנתן: ג. הנכנס תוך ארבע אמות של מת או ^(ו) של קבר, ^(ז) דינו כנכנס לבית הקברות: ד. במקום שנוהגים להסיר ציצית מטלית המת בבית, אם הפתחים לובשים ציצית איבא למחש ביה משום ^(ח) לעג לרש:

כ. רבנו יונה שם
הרא"ש בשם ג. בית
יוסף ותשובת רשב"א.
ד. בית יוסף מההא
ומנחות לו. ה. בית יוסף
והטאה. דבריכות.
ו. הרא"ש. דלכות
ציצית.

כד הנהגת לבישת הציצית ושכרה וענשה, וכו' ו' סעיפים:

א. אם אין אדם לובש טלית כל היום ^(א) כדי שיזכר המצוות בכל רגע, ועל פן יש בו חמשה קשרים כנגד חמשה חמשי תורה, וארבע כנפים, שכל צד שיפנה יזכר. וינכון ללבושו ^(ב) על המלבושים. לפחות יזהר שיהיה לבוש ציצית ^(ג) בשעת התפילה: ב. המצוה לאחז הציצית ^(ד) ביד שמאלית כנגד לבו בשעת קריאת שמע. רמז לדבר, והיו הדברים האלה וגו' ^(ה) על לבבך: ג. הטוב להסתכל בציצית בשעת עטיפה ^(ו) כשמברך: ד. יש נוהגין להסתכל בציצית כשמגיעים לראיתם אותו, וילפן אותם ^(ז) על העינים, ומנהג יפה הוא ותבונת מצוה. הגה גם נוהגים קצת לנשק הציצית בשעה שרואה בם, והכל הוא חכום מצוה ^(ח) (בית יוסף): ה. כשמסתכל בציצית מסתכל בשני ציציות שלפניו שיש בהם עשרה קשרים, רמז ^(ט) להנחות. ויגם יש בהם שש עשרה חוטים ועשרה קשרים, עולה עשרים ושש כשים הנ"ל:

א. מנחות מא. ב. טור.
ג. בית יוסף סימן ח
ובשם נמחק יוסף בשם
הריטב"א. ד. הנהגות
מקומו פרק ג. בשם
שוחר טוב ודברי
בטוף פרק ג. דפוס.
ה. ארחות חיים בשם רב
משה גאון. ו. סמ"ק
ורבנו יונה ורי"ש בשם
רבנו יצחק ב"ר שם.
ז. בית יוסף. ח. טור
בשם בעל העטרה.
ח. מנחים ורמב"ם טוף
פרשת שלח לו. ט. פן
שם בבית יוסף.

באר היטב

(א) מפר. פרוש, שלבש את הציצית תחת הכתר, והוא הדין בהפליג נמי מפר לילך בבית הקברות אם מכסה אותן, עלת תמיד. וענן תשובת בית יעקב סימן צב, ובספר גור ארנה על הרא"ם פרשת וצא: (ב) בתקנתו. הלפי דעתם שסוברים שנתבטלו הציציות בקשירתן אם פן בשחזורן ומתירין אותן הרי לה תעשה ולא מן העשוי, עין מנן אברהם: (ג) לעג לרש. הנהגה הציצית מגילין כדלעיל: (ד) ביד שמאלית. בין קמיעה לנרת. וכשיגיע לקרשת ציצית יקחם גם ביד ימין ויביט בהם ויהיו בידו עד שמגיע לנאמנים ונחמדים לעד ואז ינשק הציצית ויסירם מידו, פן כתב האריז"ל, מנן אברהם: (ז) על העינים. נמצא בשם הקדמונים שכל המעביר ציצית על עיניו כשקורא פרשת ציצית יקח מכבש שלא יבא לידי סמיו עינים. הסומא יש לו לאחז בידו כשעה שהוא אומר וראיתם אותו וכן לנשק שבת יעקב חלק ב סימן לח עין שם: (ח) להנחות. פרוש, לפסידות. רמב"ם:

משנה ברורה

עין לעיל בסימן ח במשנה ברורה מה שכתבנו שם: (א) בשעת התפילה. וקריאת שמע. ואיתא בזהר פרשת שלח לו, דהקורא קריאת שמע בלי ציצית מעיד עדות שקר בעצמו, שקורא פרשת ציצית ואינו מקיים הקרא. כתב התיי אדם, לא טוב עושים המון העם שמתפללין בדרך בלא טלית גדול, ועל פי רב השלית קטן אינו עשוי בדין בכל פרטיו שיהיה ראוי לברך עליו, וגם הוא ישן בו בלילה, ועין לעיל בסימן ח סיף טז במשנה ברורה: ב. ביד שמאלית. כתוב בכתבי האריז"ל, שייאמרו בין קמיעה לנרת, וכשיגיע לקרשת ציצית יקחם גם ביד ימין ויביט בהם, ויהיו בידו עד שמגיע לנאמנים ונחמדים לעד, ואז ינשק הציצית ויסירם מידו: (ד) על לבבך. והלב הוא בשמאל. ומצוה זו מציל האדם מן החטא דכתיב ולא תתורו וגו' למען תזכרו וגו' והייתם קדושים, ואף דכל שאר המצוות אין בהם זאת הסגולה להצילו מיצר הרע, ציצית עדיף, וכדאיתא בעבדא דמנחות (מר ע"א) מעשה באדם אחד וכיו: ג. ^(ו) כשמברך. שנאמר וראיתם אותו ותרבתם. ^(ז) ראה מביאה לידי זכירה וזכירה מביאה לידי מעשה: ד. ^(ח) על העינים. נמצא ^(א) בשם הקדמונים, שכל המעביר ציצית על עיניו כשקורא פרשה ציצית יקח מכבש שלא יבא לידי סמיו עינים. הסומא ^(ב) יש לו לאחז הציצית בידו בשעת קריאת שמע אף על פי שנאמר וראיתם אותו, כיון שישנו בראיה אצל אחרים, אבל להעביר הציצית על עיניו לא, דמתוך חכמה ואשליה: ה. ^(ט) להנחות. פרוש, לספירות שהם קשורים ואחידים זה בזה:

שער הציצין

א. (א) טור: ב. בית יוסף: ג. אלהי דה ודרי מנדים: ד. מנן אברהם והנ"ל: ה. (א) מנחות דף מג: ד. (ב) באר היטב: (ג) שבת יעקב חלק ב סימן לח: ו. (ד) רמב"ם:

שערי תשובה

וצעוה בו ציצית מברך שהקניט בשעת עטוף ראשו, יברך תחלה ברכת ציצית ואחר כך שהקניט, ולא סעלה תמיד ומקור חכמה, ומחזיק ברכה ושלמי צבור האריז"ל בזה. וצדק שם שהקניט דמאי שקא משוער וספק ולולב, והביא דברי הר"ח נחמק לחלק לפי דעתו, עין שם. וצדק במחזיק ברכה דכשפגית תפלין נחשים אין מברך שהקניט (וכן המנהג, עין שם):
ס. מפר. עין באר היטב. וכן כתב בתפארת שמואל והביאו בבבלי יוסף דגם טלית קטן שלובש אין בו משום לעג לרש, כיון שהוא מכסה, עין שם:
ס. על העינים. עין באר היטב. ומה שכתב הסוקא כר, שם בשבת יעקב איתא שיש לו לקח הציצית בשעה שקורא פרשת ציצית אף על פי שנאמר וראיתם אותו, כיון שישנו בראיה אצל אחרים, עין שם:
אותם משום חכום מצוה, אבל להעביר הציצית על עיניו לא, דמתוך חכמה ואשליה.

א. (א) לעג לרש. שפראח במתרחק, ^(א) שאינם יכולים לקים את המצוות: (ב) לצורך עצמם. שהיה אז מנהג בגדיהם עשויים בני ארבע כנפות: (ג) הם מכסים. כגון שמתכבד את הציצית של השלית גדול תחת כנפי כסותו. ומהאי טעמא גם בטלית קטן שלובשו תחת למדי אין בו משום לעג לרש, כיון שהוא מכסה, אם לא שהולך בלי לבוש העליון, גם בהם אסור עד שיתחבם בהכנפות וימסרי מנדים משמע דיש להחמיר בטלית גדול אף מכסה, כיון שהוא מיוחד לתפלה, אכן בבית יוסף לא משמע כן, וגם בדרך החיים שם וכתב דמכסה מותר: ב. (ד) בתקנתו. דאף על פי ^(א) שקושרים זה (על) נעם זה לא נתבטל מצות ציצית על ידי זה, דהא לאו קשר של קומא הוא, דרעוה להחמיר את הקשר מיד בצאתו מבית הקברות, וכעין שכתוב בסימן י סעיף ג, ועוד, לפי דעתם שסוברים שנתבטלו הציציות בקשירתן אם פן לובשין בגד בלי ציצית: ג. (ה) של קבר. ואפילו ^(א) בקבר של קטן יש להחמיר משום לעג לרש, דשמא נשמת אדם גדול הוא, אבל בקבר אשה דבתייה גם פן בטורה ליכא משום לעג לרש: ד. דינו כנכנס לבית הקברות. עין לקמן בסימן מה במשנה ברורה: ה. (ז) במקום שנוהגים וכו'. והאחרונים ^(א) הסכימו דאפילו במקום שאין נוהגים להסיר גם פן איבא משום לעג לרש, הואיל שהמתים פטורים מן המצוות: (ח) לעג לרש. הנהגה, אם הציצית מגילין כדלעיל:

א. (א) כדי שיזכר וכו'. דגמא לדבר, כאדם המזהיר לתבאר על ענין אחד, שקושר קשר באזוור כדי שיזכרו וסורו: (ב) על המלבושים.